

Oponentní posudek disertační práce

Název práce: Modelování vývoje tvorby užitku spotřebitele na liberalizovaném trhu

Autor práce: Ing. Lukáš Výlupek

Oponent práce: doc. Ing. Petr Dostál, CSc., Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská

V předložené disertační práci je řešena problematika modelování vývoje liberalizovaného trhu v oblasti energetického segmentu. Práce velmi stručně hodnotí stav řešené problematiky. Je uveden cíl práce a velmi stručně vymezena metoda zpracování. Podstatnou část disertační práce tvoří kapitola zabývající se výsledky práce. V této části je uvedena tvorba modelu využívajícího logaritmické a goniometrické funkce. Je definován model pomocí výše uvedených funkcí a jeho interpretace v dvou a trojrozměrném prostoru. Dále je zobrazen model monopolní, přechodové a tržní fáze. Je definována nabídka produktů na trhu – nízké náklady, diferenciací a inovace, historické produkty a jsou stanoveny jejich marže. Segmentace je provedena do pěti oblastí: - důchodci, starší domácnosti s nízkými příjmy, starší domácnosti s vysokými příjmy, mladé domácnosti s nízkými příjmy a mladé domácnosti s vysokými příjmy. Autor analyzuje historické řady vývoje a simuluje budoucnost. Výsledkem jsou autorem navržené terčové grafy prezentující vývoj v jednotlivých segmentech. Dále jsou zobrazeny grafy vývoje marží v rámci jednotlivých segmentů. Na závěr je uveden velmi stručný přínos práce pro vědu a praxi a literatura.

Na některé nedostatky, které je nutné upozornit:

- nejasná definice hypotézy na str.10,
- nedefinování parametru p , u , v z hlediska matematického i ekonomického,
- chybí popisky os v grafech,
- nejednotná je symbolika použití proměnné R v tabulkách a terčových grafech.

V práci mohl být věnován prostor ostatním metodám modelování. K použité literatuře je nutné podotknout, že by mohla být aktuálnější, chybí odkazy na články ze sborníků, časopisů, příp. z web stránek. U literatury autora nelze odvodit, které části disertační práce

byly publikovány. Problematika šroubovic je využívána v elektrotechnice. U vytvořených časových řad je použit malý počet hodnot pro predikci.

Přínosem práce je originální aplikace modelu do oblasti ekonomické a jejich názorná interpretace. Rovněž lze velmi kladně hodnotit vhodně uvedené příklady.

Otázky k obhajobě:

Je model využívající uvedených spojitých funkcí a jejich kombinací (skládání a posuv) adekvátní praxi a vystihující nelineární procesy?

Nebylo by možné model z důvodu nedostatečné liberalizace v energetice ověřit v jiném segmentu trhu?

Závěr:

Předkládaná disertační práce naplnila stanovené cíle, odpovídá požadavkům a nárokům kladeným na tento druh prací.

Disertační práci ing. Lukáše Výlupka **doporučuji** k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby doporučuji udělit titul PhD.

Ve Brně 04.06.2006


doc. Ing. Petr Dostál, CSc.

Oponentský posudek na disertační práci

Ing. Lukáše Výlupka **Modelování vývoje tvorby užitku spotřebitele na liberalizovaném trhu**

Zpracované téma se vyznačuje kromě aktuálnosti také originalitou, kterou spatřuji ve :

- vymezení funkce státu v procesu liberalizace
- aplikaci na trh s elektrickou energií a to jak z pohledu spotřebitele tak i energetické společnosti
- dvoustranném přístupu, který se odvíjí od zákazníka ke strategii energetických firem
- modelovém přístupu k řešení předcházejících tří bodů

Zvolenému cíli autor přizpůsobil i strukturu práce, těžiště které postavil na definici modelu, jeho parametrizaci a na doporučení pro strategické řízení produktové nabídky.

Přínos práce je v aplikaci teorie užitku na spotřebitele a na strategii dodavatelů v reálné ekonomice. Na rozdíl od četných prací, které jsou orientovány jenom na stranu nabídky, resp. na podnikovou efektivnost, v předloženém modelu hraje primární úlohu užitek, resp. užitečnost spotřebitele.

Metodické upřednostnění goniometrické funkce užitku před logaritmickou funkcí považuji pro analýzu energetické užitečnosti za adekvátní. Výklad modelu je však na některých místech i pro teze až příliš stručný, co narušuje kontinuitu výkladu.

Použitá literatura je sice reprezentativní, ale jedná se o literaturu, která je považována za základní literaturu pro magisterské studium. (Výjimkou je jenom literatura uvedena pod bodem /4/).

Zpracování tezí autor po formální stránce podcenil. Některé rovnice na straně 17. se překrývají a jsou dokonce nečitelné.

Dílčí připomínky :

Autor se orientuje na chování spotřebitele a správně předpokládá, že užitek je funkcí důchodu a ceny. To ale platí od určité úrovně autonomní spotřeby, která je na důchodu nezávislá. V ekonometrických modelech se tato úroveň označuje za faktor setrvačnosti a jeho základem je minulá spotřeba. Tady se utváří prostor pro hlubší analýzu chování spotřebitele.

Subkapitola 4.4.1 „ANALÝZA současné produktové nabídky na trhu“ vůbec není analýzou. To je členění jednotlivých skupin produktů podle literatury.

Subkapitola 4.4.2.1 má charakter dotazníkových otázek, které jsou vhodně formulovány pro účely utváření strategických postupů dodavatelů energie.

Přínos práce – chování zákazníků na liberalizovaných trzích - je v každém případě přínosem. Postrádá ale jeden základní prvek a tím jsou cenové změny dodavatelů, které ovlivňují chování spotřebitelů a jejich rozhodování. Ocenil bych, kdyby se

disertant pokusil v rámci obhajoby odhadnout vliv např. 10% zvýšení ceny energie na jednotlivé segmenty a jestli zabudování cenových změn naruší průběh v rámci šroubovice.

Celkové hodnocení:

Disertant stanovený cíl splnil. Z metodického hlediska je na škodu že nezohlednil v modelu cenové změny na které spotřebitel i v bohatších zemích než je ČR reaguje citlivě.

Přes tyto připomínky předložená práce představuje přínos jak v oblasti metodologie, tak i pro reálnou praxi .

Z těchto důvodů práci plně doporučuji k obhajobě.

V Brně, 21/6/2006



Prof. Ing. Pavel ONDRČKA, CSc